

## Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

### Sekce práva duševního vlastnictví, Konference Olomoucké právnické dny 2014

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci uspořádala ve dnech 15.–16. května 2014 osmý ročník mezinárodní vědecké konference *Olomoucké právnické dny* na téma *Aktuální otázky českého práva*. Konference Olomoucké právnické dny je již tradičně jedna z nejvýznamnějších událostí nejen na poli olomoucké právnické fakulty. Po dopoledním čtvrtéčním zahájení, kterého se letos ujali prof. JUDr. *Helena Válková*, CSc., prof. JUDr. *Pavol Kubíček*, CSc. a prof. JUDr. *Vladimír Sládeček*, DrSc., následovalo jednání v sekcích. Jednou z nich byla sekce práva duševního vlastnictví, kterou moderovali prof. JUDr. *Ivo Telec*, CSc., Mgr. *Michal Černý*, Ph.D. a JUDr. *Petr Prchal*.

Dvoudenní nabitý program této sekce, o kterou je mezi účastníky konference každým rokem větší zájem a na které se sešli zejména čeští a slovenští odborníci zabývající se právem duševního vlastnictví, započalo úvodní slovo a přivítání od pana prof. JUDr. *Iva Telce*, CSc., které následoval úvodní příspěvek paní profesorky *Susan Farran*, LL.M., Ph.D. z *University of Northumbria*, o výzvách spojených s utvářením rámce práva duševního vlastnictví v nejméně rozvinutých zemích s akcentem na oblast Tichomoří. Paní profesorka upozornila zejména na tendenci větších zemí diktovat právní úpravu duševního vlastnictví, kterou považuje za rizikovou. Vysvětlila, že důvodem je hospodářská závislost nejméně rozvinutých zemí na zemích rozvinutých, která je navíc umocněna pluralitou právních systémů, existencí zvykového práva a dalšími faktory specifickými právě pro tyto země. Rovněž účastníky seznámila s případem neoprávněného užití vzorů tetování domorodého kmene z Tichomoří pro modely sportovního oblečení společnosti NIKE, Inc. Předmětné vzory tetování přitom byly soukromým, nikoli veřejným statkem, který by mohl být podobným způsobem užíván a sdílen. Vzory se týkaly kulturní identity, tajemství domorodého kmene, které mohli užívat pouze muži. Oblečení, které tyto vzory přejala, bylo určeno ženám. Paní profesorka se poté zabývala problematikou prosazování práv duševního vlastnictví.

Dalšímu tématu se po diskuzi věnovala JUDr. *Radka MacGregor Pelikánová*, LL.M., MBA, Ph.D. z Metropolitní univerzity v Praze v příspěvku s názvem *Význam doménových jmen pro podnikání v EU*, která účastníky seznámila se světovými statistikami o cenách doménových jmen, nejdražšími doménami či významem nového občanského zákoníku pro dispozice s doménovými jmény. Již v průběhu příspěvku se otevřela diskuze o převoditelnosti doménového jména dle starého a nového občanského zákoníku a o existenci či neexistenci věcných práv k doménovým jménům. Výsledkem této diskuze je všeobecně účastníky přijímaný závěr, že doménové jméno je věc v právním smyslu, kterou lze držet a převádět. Nelze však hovořit o vlastnictví doménového jména, podobně jako je tomu např. u vlastnictví ochranné známky, neboť tato ochrana není zákonem doménovým jménům dána, což však nikterak nebrání právní ochraně, která je poskytována např. i nechráněným označením podobně jakož i doménovým jménům. JUDr. *Pavel Tůma*, LL.M., Ph.D. v diskuzi vystihnul, že zatímco podle starého zákoníku existovala věcná práva bez věcí v právním smyslu, dle nového zákoníku naopak existují věci v právním smyslu, avšak neexistují k nim žádná věcná práva. Dále upozornil na nesprávnou formulaci § 979 občanského zákoníku.

Na vystoupení navázala svým příspěvkem s názvem *Výbraná judikatura SDEU k otázkám zpřístupňování chráněného obsahu na Internetu* JUDr. *Zuzana Císařová* z Ústavu autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze,

kteřá poznamenala, že je nutné důsledně rozlišovat mezi jednotlivými subjekty, kterých se odpovědnost na internetu týká, neboť tato odpovědnost se liší. Seznámila účastníky s relevantní právní úpravou, jakož i recentní judikaturou SDEU. Následovala diskuze, jejímž závěrem je, že některá jednání subjektu v prostředí internetu by bylo vhodné začít posuzovat jako formu účasti na soukromoprávním deliktu např. tehdy, když je subjekt nápomocen delikt-nímu jednání, nabádá k jeho spáchání apod.

Vzhledem k tomu, že si sekce práva duševního vlastnictví neurčila užší téma a držela se tak rámcově daného tématu pro celou konferenci, byl dán prostor i pro velmi úzce zaměřené příspěvky. Za jeden z nich lze pokládat příspěvek s názvem *Připravovaná reforma známkového práva v Evropské unii*, který si připravil JUDr. Radim Charvát, Ph.D., LL.M., LL.M. Ten účastníky detailně seznámil s připravovanou reformou, která se týká i změny terminologie, kdy by nadále měl být užíván termín „ochranná známka EU“ namísto stávajícího termínu „ochranné známky Společenství“ či přejmenování Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) na Agenturu pro duševní vlastnictví.

Následovala krátká přestávka na občerstvení, po které se dalšímu tématu věnoval Mgr. Rudolf Leška, LL.M., předseda spolku ALAI a advokát, který přednesl příspěvek s názvem *Rozmnoženina pro osobní potřebu*. Věnoval pozornost nejen historickému vývoji tohoto institutu v autorském zákoně, ale i pohledům současným, které se významně liší. Sdílel, že tato problematika není tak stará, jak by se mohlo na první pohled zdát, neboť vznikla až v souvislosti s rozvojem digitálního prostředí. V digitálním světě totiž vzniká řada otázek, zejména, zda osobní kopie je užítím ve smyslu autorského práva, zda spadá do autorského práva, zda užití pro osobní potřebu je výjimka nebo subjektivní právo rovné právu autorskému, jak se tento názor v poslední době projevuje v sousedním Německu. Velmi přínosné bylo rovněž srovnání s doktrínou spravedlivého užití dle práva USA. V následující diskusi se účastníci přikláněli k názoru, že zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu je nejlépe a nejrozumněji chápat jako oprávněný zájem uživatele, a tedy, že se nejedná o subjektivní právo. Je však nutné vážit zájmy (poměřovat).

Se závěrečným příspěvkem prvního dne konference vystoupil Mgr. Ivo Heger z Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Příspěvek nazval *Software jako zboží (?)* a představil soudobé české i zahraniční pohledy na problematiku prodeje a distribuce softwaru. Poznamenal, že pohledy se světově liší, neboť někdy je k softwaru přistupováno jako ke zboží, jindy jako k licenční smlouvě. Závěrem svého příspěvku se věnoval otázkám týkajícím se *click-wrap* a *shrink-wrap* licencí.

Dopolední blok druhého dne zahájil příspěvek na téma *Tříkrokový test a test proporcionality aneb o slepici a vejci*, se kterým vystoupil JUDr. Pavel Koukal, Ph.D. z Právnické fakulty Masarykovy Univerzity. Ten rozebral relevantní právní úpravu i výhledy možné právní úpravy do budoucna. Následovala diskuze, která přinesla závěr, že současné sociálně naivní trendy všeobecného sdílení autorských děl a jiných předmětů ochrany zejména na internetu ruku v ruce s potřebou „reformovat“ autorské právo je ryzí obdobou komunistického chápání „ráje na zemi“. V té souvislosti bylo poukázáno zejména na důvody, kterými se v minulosti obhajovalo přijetí autorského zákona z roku 1953, které jsou zcela identické s důvody uváděnými v současnosti.

*Zákon o priemyselnom vlastníctve – kodifikačné otázky?* nazval svůj příspěvek JUDr. Tomáš Klínka z Úřadu priemyselného vlastníctva Slovenské republiky. Obtížnost současného právního stavu a zejména aplikace příslušné právní normy na skutkový stav na Slovensku dle něj spočívá zejména v existenci deseti autonomních zákonů, mezi nimiž není vztah generality a speciality. Nový slovenský zákon, který se právě připravuje, by tak měl odstranit zejména tento nedostatek a dále reflektovat kodifikační trendy, zejména možnost flexibilní novelizace.

Další příspěvek představila JUDr. *Renáta Bačárová*, LL.M., Ph.D. z Právnické fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. Nazvala jej *(Bez)problémové určovanie právomoci súdov pri zásahoch do práv duševného vlastníctva* a věnovala v něm pozornost jak relevantní právní úpravě, tak i rozhodnutím SDEU. Na toto vystoupení navázal svým příspěvkem *Soudní příslušnost a rozhodné právo ve sporech z průmyslových práv s mezinárodním prvkem. Srovnání EU a Japonska* JUDr. Mgr. *Petr Košík* z Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Dalšímu tématu se věnoval Mgr. *Richard Bednárík* z Ústavu práva duševného vlastníctva Právnické fakulty Trnavskej univerzity v příspěvku *Kniha a digitálne prostredie*. Ten upozornil na skutečnost a potřebu, aby knihovní fondy byly vždy aktuální, čehož nelze dosáhnout bez digitalizace a vzdáleného přístupu. V tomto smyslu pojednal rovněž o významných projektech v této oblasti, jako jsou např. projekty GoogleBooks či Europeana stejně jako i o možných řešeních pro tržně nedostupné knihy. Následovala diskuze, jejímž závěrem je vhodnost využití rozšířené kolektivní správy jako řešení přístupu k tržně nedostupným dílům.

Dále vystoupila JUDr. *Silvia Lattová* z Právnické fakulty Masarykovy Univerzity, s příspěvkem *České a slovenské autorské právo v 21. storočí – blízke či vzdialené?*, ve kterém, na základě rozboru vybraných institutů autorského práva, došla k závěru, že české i slovenské právo by se mělo do budoucna více sblížovat. Netradiční, ale o to více zajímavý byl následující příspěvek *Audiovizuální a jiné záznamy a přenosy z jednání v soudní síni*, se kterým seznámili účastníky Mgr. *Radomír Adámek* a Mgr. *Petr Ševčík*, oba z Ministerstva spravedlnosti. V diskuzi po příspěvku se projevil rozdílné zkušenosti účastníků s přístupem soudců k pořizování záznamů o průběhu jednání a s vybaveností jednacích místností nahrávací technikou.

Další příspěvek přednesla JUDr. *Zuzana Adamová*, Ph.D., z Právnické fakulty Trnavské univerzity v Trnavě, která se věnovala tématu *Private copying levies: hľadanie riešenia*. Vysvětlila, že náhradní odměny z prázdných nosičů jsou dosud neharmonizovanou oblastí autorského práva a každý stát je upravuje jinak. Seznámila účastníky také s několika modely právní úpravy, s jejich klady a zápory. Prezentovala rovněž závěry *Vitoriniho* zprávy Evropské komise, dávající doporučení, aby se náhradní odměny nerozšiřovaly na digitální prostředí. Následovala diskuze o možnostech trojrozměrného tisku, který pravděpodobně přinese další vlnu masového užívání autorských děl, stejně jako tomu bylo dříve s příchodem kopírovacích strojů. Z toho důvodu někteří účastníci naopak spatřují v institutu náhradních odměn do budoucna jisté řešení, jak dotčené nositele práv v budoucnu kompenzovat.

Mgr. *Norbert Adamov*, Ph.D. z Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě vystoupil s příspěvkem *Performance a nekonvenčné výtvy ako predmet právnej ochrany?*. Nedílnou součástí příspěvku byla prezentace zachycující nekonvenční výtvy, na kterých prezentoval problematičnost posouzení, zda daný výtvar může být autorskoprávně chráněný. Z několika příkladů lze zmínit např. výtvarné dílo „Černý čtverec“ *Kazimira Maleviče* či výstava nazvaná „Prázdnost“, která byla skutečně prázdná. Zmíněny však byly také právně složitější a komplexnější příklady týkající se statického či dynamického vyjádření díla či případy děl atakující morální hranice.

Dále přednesla příspěvek s názvem *Legislatívne zmeny týkajúce se presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi* Mgr. *Katarína Sabová*, která účastníky seznámila s novým zákonem účinným na Slovensku od ledna tohoto roku.

Závěrečný příspěvek přednesl Mgr. *Michal Černý*, Ph.D. Ten navázal na svůj loňský příspěvek věnovaný tradici a právu duševního vlastnictví. Letošní příspěvek nazval *Tradice a product placement*. Zabýval se v něm možnostmi soukromoprávní i veřejnoprávní ochrany proti reklamě v díle (dětské pohádce) zachycené na DVD nosiči za předpokladu, že spotřebitel jako kupující na takovou reklamu nebyl upozorněn a nebyla ani vyznačena na obalu takového nosiče.

Konference Olomoucké právnické dny a její sekce práva duševního vlastnictví opět splnila roli výjimečné události, a to nejen díky počtu účastníků i příspěvků, které byly v letošním roce v jako jediné sekci prezentovány i po oficiálním zakončení konference. V letošním roce byla účast významná i z důvodu účasti a podpory členů sdružení ALAI Česká republika. Jedná se o národní skupinu Mezinárodního sdružení literárního a uměleckého, Association littéraire et artistique internationale, které bylo založeno v roce 1878 v Paříži. Česká národní skupina působila a vystupovala na ochranu zájmu práv autorů na našem území již za první republiky. Posláním obnoveného sdružení, které navazuje na svoji prvorepublikovou činnost je vystupovat na obhajobu přiměřené ochrany práv autorů a poskytovat prostor pro zkoumání otázek týkajících se práv autorských. V krátké době na Konferenci Olomoucké právnické dny a její sekci práva duševního vlastnictví navázal *Seminář k aktuální judikatuře SDEU*, který se uskutečnil 21. 5. v Praze a *Setkání se soudcem Malenovským k aktuální judikatuře SDEU* uskutečněné 30. 5. v Brně.

Nezbývá než si ze srdce přát, aby i příští roky byla konference Olomoucké právnické dny a její sekce práva duševního vlastnictví stejně podařenou a obohacující akcí, jako tomu bylo v letošním roce. Konference Olomoucké právnické dny a její sekce práva duševního vlastnictví tak splnila roli výjimečné události pro všechny, kteří se o tuto problematiku zajímají.

*Zpráva je výstupem projektu Limity autorskoprávní ochrany, PF\_2014\_001, jehož řešení je spolufinancováno prostředky Interní grantové agentury Univerzity Palackého v Olomouci. Konference byla spolufinancována projektem Spolupracující právníci, reg. č. CZ.1.07/2.4.00/17.0119.*

JUDr. Petr Prchal

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

### **Stretnutie katediér obchodného práva Českej republiky a Slovenskej republiky v Plzni**

V dňoch 12.–13. júna 2014 sa v meste Plzeň uskutočnilo, už tradične, každoročné spoločné stretnutie katediér obchodného práva právnických fakúlt slovenských a českých univerzít, tentoraz organizované Katedrou obchodného práva Fakulty právnickej Západočeskej Univerzity v Plzni.

Z organizačného hľadiska bola táto prestížna udalosť rozdelená do dvoch na seba nadväzujúcich častí, jednak 12. júna 2014 sa konalo vlastné stretnutie katediér obchodného práva a nasledujúci deň, t. j. 13. júna 2014 prebiehala pri tejto príležitosti medzinárodná vedecká konferencia.

Dňa 12. júna 2014 sa zišli účastníci stretnutia katediér obchodného práva z Českej republiky a Slovenskej republiky na nádvorí Plzeňského Prazdroja. S odborným výkladom sprievodcu sa konala zaujímavá prehliadka tohto, vo svete presláveného pivovaru. V jeho priestoroch, v časti Šalanda veľká – Siberská nasledovalo podľa programu konferencie pracovné stretnutie katediér obchodného práva.

Svoje príspevky na tomto vedeckom podujatí prezentovali profesori, docenti, (odborní) asistenti a mladí vedeckí pracovníci zo všetkých katediér obchodného práva Českej republiky a Slovenskej republiky. V rámci pedagogicko-odbornej diskusie, pozornosť účastníkov sa upínala predovšetkým na predstavenie výučby obchodného práva na jednotlivých právnických fakultách.